

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 454/2011-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. októbra 2011 predbežne prerokoval sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., B., zastúpenej Advokátskou kanceláriou H., spol. s r. o., B., konajúcou prostredníctvom konateľ a advokáta Mgr. J. H., vedené pod sp. zn. Rvp 2623/2011 a sp. zn. Rvp 2625/2011 vo veci namietaného porušenia jej práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uzneseniami Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 41 CoE/215/2011 z 29. júna 2011 a sp. zn. 43 CoE/179/2011 z 29. júna 2011 a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., vedené pod sp. zn. Rvp 2623/2011 a sp. zn. Rvp 2625/2011 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 2623/2011.

2. Sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnené.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 5. októbra 2011 doručené sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorými namieta porušenie svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 41 CoE/215/2011 z 29. júna 2011 (vec vedená pod sp. zn. Rvp 2623/2011) a sp. zn. 43 CoE/179/2011 z 29. júna 2011 (vec vedená pod sp. zn. Rvp 2625/2011).

Zo sťažností a z ich príloh vyplýva, že sťažovateľka sa v rámci svojej podnikateľskej činnosti zaoberá inter alia poskytovaním úverov z vlastných zdrojov. Na základe zmlúv o úvere uzavretých 9. februára 2004 a 15. novembra 2002 (ďalej len „zmluva“) poskytla fyzickým osobám úvery v sume 265,55 € a 398,33 €, ktoré spolu s ďalšími poplatkami boli dlžníci povinní vrátiť v šiestich mesačných splátkach (vec vedená pod sp. zn. Rvp 2623/2011) a v trinástich dvojtýždňových splátkach (vec vedená pod sp. zn. Rvp 2625/2011). Na zabezpečenie úveru bolo účastníkmi zmluvného vzťahu priamo v zmluvách dohodnuté, že splnomocnený zástupca dlžníka, určený menovite v každej zmluve, je (bude) oprávnený v prípade, ak dlžník neplní svoje povinnosti, okrem iného podpísať notársku zápisnicu o uznaní dlhu, ktorá má povahu exekučného titulu. Keďže dlžníci neuhradili dve po sebe idúce splátky, boli v marci 2003 a v auguste 2004 notárom spísané notárske zápisnice, ktoré podpísal v príslušných zmluvách určený splnomocnený zástupca dlžníka.

1. Vo veci vedenej pod sp. zn. Rvp 2623/2011 bol 13. októbra 2004 podaný návrh na výkon exekúcie súdnemu exekútorovi, ktorý na základe poverenia udeleného Okresným súdom Revúca (ďalej len „okresný súd“) 6. decembra 2004 začal nútený výkon rozhodnutia.

Dňa 18. novembra 2010 podala sťažovateľka návrh na zmenu súdneho exekútora a nadväzne na to okresný súd uznesením sp. zn. 3 Er 1820/2008 z 20. januára 2011 exekúciu zastavil. Sťažovateľka proti tomuto uzneseniu okresného súdu podala 21. februára 2011 odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 41 CoE/215/2011 z 29. júna 2011 tak, že napadnuté uznesenie okresného súdu vo výroku, ktorým bola exekúcia zastavená, ako vecne správne potvrdil.

2. Vo veci vedenej pod sp. zn. Rvp 2625/2011 bol 14. apríla 2003 podaný návrh na výkon exekúcie súdnemu exekútorovi, ktorý na základe poverenia udeleného okresným súdom 18. decembra 2003 začal nútený výkon rozhodnutia. Dňa 18. novembra 2010 podala sťažovateľka návrh na zmenu súdneho exekútora. Okresný súd však uznesením č. k. 3 Er/1664/2008-24 z 28. februára 2011 exekúciu zastavil. Proti tomuto rozhodnutiu podala sťažovateľka 21. marca 2011 odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 43 CoE/179/2011 z 29. júna 2011 tak, že potvrdil prvostupňové uznesenie ako správne z vecného hľadiska vo výroku, ktorým okresný súd exekúciu zastavil.

Podľa názoru sťažovateľky napadnutými uzneseniami krajského súdu *bolo porušené jej právo na spravodlivé súdne konanie garantované čl. 6 ods. 1 dohovoru a v príčinnej súvislosti s porušením práva na spravodlivé súdne konanie bolo porušené aj jej právo vyplývajúce z čl. 1 dodatkového protokolu.*

V ďalších častiach sťažností sťažovateľka s poukazom na viacero rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva a ústavného súdu interpretuje čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu a v podstatnom uvádza, že „... *okresný súd vydal poverenie, t. j. riadne preskúmal exekučný titul pred vydaním poverenia na zahájenie exekúcie. Týmto svojím postupom okresným súd vytvoril sťažovateľ[ke] i povinnému právnu istotu a súčasne legitímne očakávanie sťažovateľ[ky] užívať svoj majetok – pohľadávku posilnenú ochranou súdom v rámci dozoru nad núteným výkonom práva, tzv. exekúciou voči majetku povinného.*

Následne okresný súd z vlastného podnetu, t.j. bez podnetu exekútora, sťažovateľ[ky] alebo povinného, zahájil konanie na zastavenie exekúcie, pričom pred zahájením tohto

konania neposkytol priestor účastníkom exekučného konania vyjadriť sa k zahájeniu konania o zastavení exekúcie.

Týmto postupom okresný súd porušil zákonom a ústavou garantovanú rovnosť strán, keďže zahájením konania z vlastného podnetu jednoznačne nahradil vôľu jedného z účastníkov exekúcie na úkor sťažovateľ[ky], ktor[á] zahájením konania stratil[a], právnu istotu a legitímne očakávanie užívať svoj majetok, nastolený vydaním poverenia na vykonanie exekúcie a následným zahájením núteného výkonu práva, tzv. exekúciou.“.

Sťažovateľka ďalej poukazuje na to, že okresný súd ani krajský súd nijako z časového hľadiska nezdôvodnili, aký verejný záujem povýšili nad verejný záujem nad výkonom exekúcie, keďže návrh na zmenu exekútora nepredvída zastavenie exekúcie ani nové skúmanie podmienok na jej vykonanie.

Výhrady sťažovateľky sa týkajú aj toho, že súdy oboch stupňov vykonali z vlastného podnetu dokazovanie opätovným preskúmaním exekučných titulov a súvisiacich dokladov, najmä zmlúv o úvere, pričom «v priebehu týchto konaní súd[y] nedal[i] priestor na vyjadrenie účastníkom konania k vykonaným dôkazom ani nedal[i] možnosť navrhnúť nové dôkazy v tomto konaní, ktoré, by zvrátili [ich] rozhodnutie vyhlásiť exekúciu za neprípustnú a následne exekúciu zastaviť. Táto skutočnosť je významným porušením povinnosti súdu oboznámiť účastníkov konania o vykonaných dôkazoch a možnosti účastníkov sa k týmto vyjadriť alebo navrhnúť nové dôkazy.

Dokonca samotné vykonanie dokazovania bez vyjadrenia účastníkov môže byť kontradiktórne k vôli týchto účastníkov, kedy napr. povinný si je vedomý a má záujem plniť si svoje povinnosti voči sťažovateľ[ke] formou núteného výkonu práva, t. j. exekúcie, ale súd týmto konaním na zastavenie exekúcie bez návrhu a dokazovania toto právo bez znalosti vôle povinnému odoberie a exekúciu zastaví ako v tomto prípade pričom, ale povinnosť dlžníka plniť zostáva zachovaná spolu s povinnosťou hradiť príslušenstvo a istinu tejto pohľadávky, čím sa zvyšuje celkový záväzok povinného.

Na záver okresný súd a krajský súd svojim[i] rozhodnut[iami] zlomil[i] právnu istotu účastníkov exekúcie, teda povinného a aj sťažovateľ[ky] a aj ich oprávnené očakávanie

užívať svoj majetok nastolený vydaním poverenia na vykonanie exekúcie bez splnenia zákonných povinností a porušením základných práv a slobôd ako sú popísané vyššie.

V nadväznosti na porušenie práva na spravodlivý proces krajský súd porušil svojim[i] rozhodnut[iami] právoplatne zastaviť exekučné konania voči povinnému aj práva sťažovateľ[ky] pokojne užívať svoj majetok...

Sťažovateľ[ka] má za to, že na základe zmluvy o úvere [jej] vznikol nárok na vrátenie peňažných prostriedkov osobou, ktorej úver poskytl[la]. Tento nárok nebol nikdy spochybnený, naopak posilnený ochranou v rámci exekučného konania pod dohľad súdu vydaním poverenia na vykonanie exekúcie. Sťažovateľ[ka] tak vlastnil[a] majetok („posession“ „bien“) v zmysle Protokolu 1 Dohovoru, nakoľko išlo o existujúce (reálne) právo (ktoré vzniklo na základe bilaterálneho právneho úkonu – zmluvy, ktorej platnosť nebola účastníkmi ani súdnym orgánom spochybnená) a dokonca realizoval[a] toto svoje právo pod dohľadom súdu. Ako Európsky súd pre ľudské práva uvádza inter alia v rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva Gasus Dossier und Fördertechnik, „pojem vlastníctvo má autonómny význam, ktorý sa neobmedzuje na vlastníctvo hmotných vecí (statkov), práva a záujmy predstavujúce aktíva môžu byť považované za vlastníctvo“. V prípade sťažovateľ[ky] nejde o žiadne fiktívne právo, ktorého existencia by mala byť určená dodatočne alebo existencia nároku by mohla byť spochybnená.».

Sťažovateľka zastáva názor, že v posudzovaných prípadoch došlo okrem porušenia jej práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru aj k zásahu do jej práva pokojne užívať majetok zo strany štátneho orgánu tým, že okresný súd exekúciu zastavil, čím znemožnil nútený výkon práva, na ktorý jej vznikol na základe zmluvy o úvere nárok a ktorý bol zabezpečený predvídaným exekučným titulom pod dohľadom súdu.

Sťažovateľka na základe argumentácie uvedenej v sťažnostiach navrhuje, aby ústavný súd o nich rozhodol nálezom, v ktorom vysloví porušenie jej práva „na spravodlivý proces vyplývajúce z článku 6 ods. 1... dohovoru... a na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu...“ napadnutými uzneseniami krajského súdu, zruší napadnuté uznesenia, veci mu vráti na ďalšie konanie a prizná jej primerané finančné zadost'učinenie, ako aj úhradu trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

II.1 K spoločnému prerokovaniu vecí

Podľa § 31a zákona o ústavnom súde ak tento zákon neustanovuje inak a povaha vecí to nevyžaduje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“).

V zmysle § 112 ods. 1 OSP v záujme hospodárnosti konania môže súd spojiť na spoločné konanie vecí, ktoré sa uňho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov.

Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí na spoločné konanie, avšak v súlade s § 31a zákona o ústavnom súde možno v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy primerane použiť na prípadné spojenie vecí § 112 ods. 1 OSP.

S prihliadnutím na obsah sťažností vedených ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 2623/2011 a sp. zn. Rvp 2625/2011, z ktorých vyplýva ich právna a skutkovú súvislosť, a prihliadajúc taktiež na totožnosť v osobe sťažovateľky a krajského súdu, proti ktorému tieto sťažnosti smerujú, rozhodol ústavný súd aplikujúc § 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 112 ods. 1 OSP tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto uznesenia.

II.2 K namietanému porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Pri rozhodovaní o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd štandardne poukazuje na svoje ústavné postavenie vymedzené v čl. 124 ústavy, z ktorého vyplýva, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), ale súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné,

a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.). O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

Ústavný súd v danom prípade považoval za potrebné zaujať stanovisko k zásadnému právnomu problému nastolenému v sťažnostiach sťažovateľky, ktorý spočíva v tom, či krajský súd rozhodujúci v rámci exekučného konania o odvolaniach proti prvostupňovým rozhodnutiam, ktorými bola exekúcia zastavená, má (obdobne ako prvostupňový súd) právomoc skúmať v tomto štádiu konania prípustnosť exekúcie z hľadiska relevantnosti exekučného titulu, ktorým bola v okolnostiach namietaných prípadov notárska zápisnica.

Podľa § 58 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) exekúciu možno zastaviť na návrh alebo aj bez návrhu. Zatiaľ čo dôvody, na základe ktorých všeobecný súd obligatórne zastaví exekúciu (§ 57 ods. 1 Exekučného poriadku) alebo na základe ktorých fakultatívne pristúpi k takémuto rozhodnutiu (§ 57 ods. 2 Exekučného poriadku), upravuje Exekučný poriadok podrobne, ustanovenie okamihu, kedy tak má alebo môže urobiť, nie je explicitne ustanovený. Z uvedeného možno vyvodiť záver, že všeobecný súd rozhodne o zastavení exekúcie kedykoľvek v priebehu konania, len čo zistí, že sú dané dôvody na ukončenie núteného vymáhania pohľadávky. To znamená, že všeobecný súd je povinný v priebehu celého exekučného konania ex offo skúmať, či sú splnené všetky predpoklady na vedenie takéhoto konania. Jedným z týchto predpokladov je aj relevantný exekučný titul. Bez jeho existencie nemožno exekúciu vykonať.

II.2.1 Sťažnosť vedená pod sp. zn. Rvp 2623/2011

Krajský súd uznesením sp. zn. 41 CoE/215/2011 z 29. júna 2011 potvrdil uznesenie okresného súdu č. k. 3 Er/182008-21 z 20. januára 2011 vo výroku, ktorým okresný súd exekúciu zastavil, ako vecne správne v súlade s § 219 ods. 1 OSP, odôvodňujúc svoje

potvrdzujúce uznesenie okrem iného tým, že «*Odvolací súd zo spisu zistil, že okresný súd na základe žiadosti súdneho exekútora JUDr. Ing. K. M., Exekútorový úrad... vydal dňa 06. 12. 2004 poverenie na vykonanie exekúcie na vymoženie uloženej povinnosti zaplatiť pohľadávku vo výške 410,27 Eur s príslušenstvom na základe notárskej zápisnice notárky JUDr. J. K... č. N 1580/2004, NZ 63143/2004 zo dňa 06. 08. 2004. Uznesením č. k. 3 Er 1820/2008 zo dňa 20. 01. 2011 okresný súd exekúciu zastavil podľa § 57 ods. 1 písm. a) Exekučného poriadku a oprávnenému uložil povinnosť súdnemu exekútorovi nahradiť trovy exekúcie vo výške 25,60 Eur.*

Preskúmaním veci odvolací súd zistil, že oprávnený a povinná dňa 09. 02. 2004 uzavreli zmluvu o úvere, súčasťou ktorej vo forme predtlaču je uvedený text o splnomocnení advokáta Mgr. T. K. povinnou na uznanie záväzku z úveru v mene povinnej v notárskej zápisnici ako exekučného titulu tak, aby sa notárska zápisnica stala vykonateľným titulom pre súdny výkon rozhodnutia podľa § 274 písm. e) O. s. p., resp. pre exekúciu podľa § 41 ods. 2 Exekučného poriadku na celý jej majetok, do výšky vzniknutej pohľadávky (alebo jej zostatku v prípade čiastočného splatenia jej dlhu) a jej príslušenstva. Odvolací súd sa stotožňuje s vysloveným právnym názorom okresného súdu, že plnomocenstvo udelené povinnej Mgr. T. K. v zmluve o úvere nie je platným právnym úkonom, preto Mgr. T. K. nemohol pred notárom platne vyhlásiť uznanie záväzku z úverovej zmluvy a súhlasiť s vykonateľnosťou notárskej zápisnice v mene povinnej, a to pre rozpor záujmov splnomocneného zástupcu a zastúpenej v zmysle § 22 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Uvedený rozpor spočíva v tom, že právny zástupca povinnej, ktorý by mal povinnú pri uznaní dlhu a spísaní notárskej zápisnice zastupovať, bol určený priamo v zmluve o úvere oprávneným, čo malo za následok, že povinná si nemohla Mgr. T. K. ako svojho zástupcu vybrať na základe svojej vôle.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd konštatuje, že v dôsledku neplatného plnomocenstva podľa § 39 Občianskeho zákonníka je neplatné aj vyhlásenie Mgr. T. K. v predmetnej notárskej zápisnici. Predmetná notárska zápisnica nespĺňa podmienky materiálne vykonateľného exekučného titulu, keďže bola spísaná na základe absolútne neplatného právneho úkonu. Postup okresného súdu, ktorý exekúciu zastavil, bol preto správny. Vydanie poverenia na vykonanie exekúcie súdnemu exekútorovi nie je takým procesným rozhodnutím, ktoré by v zmysle § 159 ods. 3 O. s. p. tvorilo prekážku veci

rozsúdennej. Na základe uvedených skutočností odvolací súd vyhodnotil námietku oprávneného uvedenú v odvolaní, že okresný súd posudzoval vec, o ktorej už raz rozhodol, ako nedôvodnú, rovnako ako považoval za nedôvodnú aj námietku oprávneného, že platnosť predmetného plnomocenstva posúdila notárka JUDr. J. K... pri spisovaní notárskej zápisnice, pretože súd nie je právnym názorom notára pri spisovaní notárskej zápisnice viazaný.

Odvolací súd ďalej uvádza, že okresný súd deficit materiálnej vykonateľnosti predmetnej notárskej zápisnice mohol zistiť už z listín, ktoré oprávnený predložil spolu s návrhom na vykonanie exekúcie, teda v dobe pred vydaním poverenia. Keďže ide o absolútne neplatný právny úkon a absolútna neplatnosť právneho úkonu sa nepremlčuje, okresný súd mohol zastaviť exekúciu v ktoromkoľvek štádiu exekučného konania.»

II.2.2 Sťažnosť vedená pod sp. zn. Rvp 2625/2011

Krajský súd uznesením sp. zn. 43 CoE/179/2011 z 29. júna 2011 potvrdil uznesenie okresného súdu č. k. 3 Er 1664/2008-24 z 28. februára 2011 v časti, ktorou tento exekúciu zastavil, ako vecne správne v súlade s § 219 ods. 1 OSP. Poukázal v ňom najskôr na § 41 ods. 2 písm. c) Exekučného poriadku, podľa ktorého možno vykonať exekúciu aj na podklade notárskych zápisníc, ktoré obsahujú právny záväzok a v ktorých je vyznačená oprávnená osoba a povinná osoba, právny dôvod, predmet a čas plnenia, ak povinná osoba v notárskej zápisnici s vykonateľnosťou súhlasila. Citoval § 22 ods. 2 Občianskeho zákonníka ustanovujúci o tom, kto nemôže zastupovať iného, ako aj § 31 ods. 1 a 4 Občianskeho zákonníka o zastúpení na základe plnomocenstva. Krajský súd zároveň citoval § 57 ods. 1 písm. a) a g) Exekučného poriadku, podľa ktorého súd zastaví exekúciu, ak sa začala a rozhodnutie sa dosiaľ nestalo vykonateľným, ako aj vtedy, ak exekúciu súd vyhlásil za neprípustnú, pretože je tu iný dôvod, pre ktorý exekúciu nemožno vykonať. V odôvodnení namietaného uznesenia ďalej krajský súd uviedol:

„Z predloženého spisu odvolací súd zistil, že v zmluve o úvere uzavretej medzi oprávneným ako veriteľom a povinným ako dlžníkom dňa 15. 11. 2002 povinný tiež ako splnomocniteľ splnomocnil spoločnosť P., s. r. o... na spísanie notárskej zápisnice ako exekučného titulu, t. j. aby v mene povinného uznal jeho záväzok z úveru poskytnutého na základe tejto úverovej zmluvy do výšky vzniknutej pohľadávky (alebo jej zostatku

v prípade čiastočného splatenia dlhu) a jej príslušenstva. V splnomocnení je zároveň určený aj obsah notárskej zápisnice, ktorá bude obsahovať právny záväzok, označenie osoby oprávnenej a osoby povinnej, právny dôvod, predmet, dobu plnenia a súhlas osoby povinnej s vykonateľnosťou notárskej zápisnice a bude preto titulom pre výkon rozhodnutia podľa § 274 písm. e) O. s. p. alebo pre exekúciu podľa § 41 ods. 2 Exekučného poriadku. Notárska zápisnica č. N 709/2003, NZ 16611/2003 bola spísaná notárom JUDr. L. V... dňa 06. 03. 2003, kedy sa na notársky úrad dostavil Mgr. M. P. na základe plnej moci zo dna 02. 01. 2003 zastupujúci Mgr. T. K. ako splnomocneného zástupcu spoločnosti P, s. r. o., konajúci na základe splnomocnenia za povinného, ktorý požiadal o spísanie notárskej zápisnice, osvedčenia o vyhlásení účastníka o uznaní právneho záväzku a súhlase s vykonateľnosťou pod § 274 písm. e) O. s. p. a súhlase s exekúciou podľa § 41 ods. 2 zák. č. 233/1995 Z. z. Splnomocnený advokátsky koncipient za povinného uznal dlh voči oprávnenému vo výške 17.160 Sk (652,73 Eur) vrátane úroku z omeškania zo sumy 6.600,- Sk (569,61 Eur) vo výške 0,25 % denne od 01. 01. 2003 do zaplatenia s tým, že dlh splatí v lehote do 13. 03. 2003, pričom v prípade neuhradenia súhlasil s použitím notárskej zápisnice ako exekučného titulu.

Súdny exekútor Ing. Bc. K. M. podaním zo dňa 29. 04. 2003 požiadal Okresný súd v Revúcej na základe návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie vo výške 17.160,- Sk (652,73 Eur) s príslušenstvom a okresný súd vydal dňa 18. 12. 2003 pre súdneho exekútora poverenie vykonaním exekúcie na základe notárskej zápisnice v tejto veci na vymoženie uloženej povinnosti 17.160,- Sk (652,73 Eur) s príslušenstvom...

Súd môže v rozsahu svojej zákonnej preskúmvacej povinnosti skúmať exekučný titul počas celého exekučného konania, nielen pri rozhodovaní o udelení poverenia exekútorovi, a to na návrh účastníka konania alebo aj bez návrhu. Spôsobilý exekučný titul je jednou zo základných podmienok exekučného konania, nedostatok ktorej je neodstrániteľný a je dôvodom na zastavenie exekučného konania. Pokiaľ teda súd zistí, že exekučný titul predložený oprávneným nespĺňa formálne alebo obsahové náležitosti, môže exekúciu zastaviť.

Odvolačný súd sa v celom rozsahu stotožňuje so závermi súdu prvého stupňa o neplatnosti dohody o plnomocnenstve v zmluve o úvere uzavretej medzi oprávneným ako veriteľom a povinným ako dlžníkom dňa 10. 09. 2003, na základe ktorej mal byť

splnomocnený advokát Mgr. T. K. na zastupovanie povinného v rozsahu, uvedenom v tomto splnomocnení (súhlas povinného s vykonateľnosťou notárskej zápisnice).

Odvolačí súd k záverom súdu prvého stupňa o neplatnosť dohody o plnomocenstve v zmluve o úvere uzavretej medzi oprávneným ako veriteľom a povinným ako dlžníkom dňa 15. 11. 2003, na základe ktorej mal byť splnomocnená spoločnosť P., s. r. o., na zastupovanie povinného v rozsahu uvedenom v tomto splnomocnení, dodáva, že povinný už pri uzatváraní zmluvy o úvere nemal možnosť voľby výberu zástupcu, pretože v zmluve bola použitá už predtlač, ktorá obsahovala meno splnomocnenca spoločnosti P., s. r. o., teda už dopredu bola určitá osoba predurčená, že bude konať za povinného, čo spochybňuje základný predpoklad pri udelení plnej moci a to, že splnomocnenec bude jednoznačne hájiť záujem povinného, ako aj slobodnú voľbu pri voľbe svojho splnomocnenca. Zastúpenie na základe plnomocenstva v zmluve o úvere vzniklo súčasne s uzavretím zmluvy o úvere, teda v čase, keď žiadny dlh neexistoval. Ak v čase uzavretia zmluvy o úvere a v čase splnomocnenia spoločnosti P., s. r. o., neexistoval dlh a nebola známa ani jeho výška, povinný v tomto čase nemohol realizovať svoje právo dlh uznať a taktiež nemohol splnomocniť spoločnosť P., s. r. o., na takéto právo. Nie je prípustné, aby sa niekto vzdal práva, ktoré môže vzniknúť až v budúcnosti, preto takáto dohoda je neplatná podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Na základe uvedených skutočností uznanie dlhu a aj súhlas s vykonateľnosťou notárskej zápisnice sú právne úkony, ktoré splnomocnený zástupca povinného urobil v rozpore so záujmami povinného, tieto právne úkony svojim účelom odporovali zákonu, a preto sú v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka absolútne neplatné. Súčasťou notárskej zápisnice bolo aj vyhlásenie zástupcu povinného o tom, že uznaný dlh zaplatí v lehote, ktorú si určil pravdepodobne zástupca povinného sám bez toho, aby mu povinný udelil na takýto úkon plnú moc. Na základe tohto konania zástupcu bol potom povinný zaviazaný na splatenie svojho dlhu v lehote, o ktorej nemal ani vedomosť a nemal ani vedomosť, že mu začala plynúť lehota, po uplynutí ktorej so notárska zápisnica stala vykonateľným exekučným titulom.

Notárska zápisnica so súhlasom k vykonateľnosti predstavuje podľa jej zmyslu a významu vyjadrenie zmieru medzi veriteľom a dlžníkom pred notárom o ich vzájomných právach a povinnostiach, ktorým môže veriteľ vymáhať od dlžníka splnenie povinnosti cestou exekúcie, bez toho, aby musel mať iný titul. Z uvedeného dôvodu notárska zápisnica

so súhlasom k vykonateľnosti musí byť, ak má ísť o spôsobilý exekučný titul pre exekúciu, spísaná s osobou povinnou aj osobou oprávnenou (a to či už tak, že notárska zápisnica bude spísaná za prítomnosti oboch účastníkov alebo pokračovaním notárskej zápisnici, alebo tak, že k prejavu vôle obsiahnutej notárskej zápisnici spísanej len s jednou z uvedených osôb pristúpi druhá z nich formou samostatnej notárskej zápisnice. Odvolací súd poukazuje tiež na nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 5/2000 z 13. 07. 2000, v ktorom Ústavný súd takúto otázku riešil. V predmetnej veci bola notárska zápisnica spísaná len so zástupcom povinného, substitučným splnomocnencom Mgr. P., pričom ako bolo vyššie uvedené, že dohoda o zastúpení na základe plnomocenstva v úverovej zmluve medzi povinným a spoločnosťou P., s. r. o., je neplatná. Z uvedeného dôvodu chýba ďalší predpoklad na to, aby notárska zápisnica mohla byť spôsobilým exekučným titulom, a to súhlas povinného s vykonateľnosťou tejto notárskej zápisnice.

Súd prvého stupňa preto postupoval správne a v súlade so zákonom, keď exekúciu v tejto veci zastavil avšak na základe nesprávneho ustanovenia Exekučného priadku, a to § 57 ods. 1 písm. a), ktoré v predmetnej veci nie je možné aplikovať z dôvodu, že notársku zápisnicu nie je možné považovať za rozhodnutie. V danom prípade predloženú notársku zápisnicu nemožno považovať z vyššie uvedených dôvodov za spôsobilý exekučný titul, a preto sú splnené podmienky na zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. g) Exekučného poriadku z dôvodu jej neprípustnosti...“

Ústavný súd ďalej upriamuje pozornosť aj na judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ktorý v rozsudku sp. zn. 3 Cdo/164/1996 z 27. januára 1997 publikovanom v Zbierke stanovísk a rozhodnutí pod č. R 58/1997 uviedol, že „súdna exekúcia môže byť nariadená len na základe titulu, ktorý je vykonateľný po formálnej a materiálnej stránke. Ak bude exekúcia podľa titulu, ktorý tieto požiadavky nespĺňa, aj napriek tomu nesprávne nariadená, musí byť v každom štádiu konania i bez návrhu zastavená.“

Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že napadnuté uznesenia krajského súdu nezasahujú neprípustným spôsobom do práva sťažovateľky na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Právo na spravodlivé súdne konanie v zmysle

čl. 6 ods. 1 dohovoru nemôže byť porušené iba tou skutočnosťou, že sa všeobecné súdy nestotožnia vo svojich záveroch s požiadavkami účastníka konania. Navyše treba uviesť, že z pohľadu ústavného súdu nemožno skutkové a právne závery krajského súdu považovať za arbitrárne, zjavne neopodstatnené alebo vydané v rozpore s platnou právnou úpravou.

Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom napadnutých uznesení krajského súdu konštatuje, že krajský súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia Exekučného poriadku a Občianskeho zákonníka podstatne na posúdenie veci interpretoval a aplikoval ústavne konformným spôsobom, pričom jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne a z ústavného hľadiska akceptovateľné.

V súvislosti so sťažovateľským prejavom nespokojnosti s napadnutými rozhodnutiami krajského súdu ústavný súd konštatuje, že obsahom práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a nearbitrárne. V opačnom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenie základných práv (m. m. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05).

S prihliadnutím na postavenie ústavného súdu vo vzťahu k rozhodovacej činnosti všeobecných súdov a s poukazom na to, že obsahom práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08), ústavný súd sťažnosti v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu ich zjavnej neopodstatnenosti.

II.3 K namietanému porušeniu práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická osoba alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou

verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

Predchádzajúce ustanovenie však nebráni právu štátu prijímať zákony, ktoré považuje za nevyhnutné, aby upravil užívanie majetku v súlade so všeobecným záujmom alebo zabezpečil platenie daní alebo iných poplatkov alebo pokút.

V súvislosti s namietaným porušením práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu ústavný súd považuje predovšetkým za potrebné poukázať na svoju stabilizovanú judikatúru, súčasťou ktorej je aj právny názor, podľa ktorého všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým nepochybne patrí aj právo podľa čl. 1 dodatkového protokolu, ak toto porušenie nevyplynie z toho, že všeobecný súd súčasne porušil aj ústavnoprosedné princípy postupu vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. z čl. 6 dohovoru. Keďže ústavný súd nezistil porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, nemohlo dôjsť ani k porušeniu sťažovateľkou označeného práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu. V opačnom prípade by sa ústavný súd stal opravnou inštanciou voči všeobecným súdom, a nie súdnym orgánom ochrany ústavnosti podľa čl. 124 ústavy v spojení s čl. 127 ods. 1 ústavy. Ústavný súd by takým postupom nahradzoval skutkové a právne závery v rozhodnutiach všeobecných súdov, ale bez toho, aby vykonal dokazovanie, ktoré je základom na to, aby sa vytvoril skutkový základ rozhodnutí všeobecných súdov a jeho subsumpcia pod príslušné právne normy (obdobne napr. II. ÚS 71/07, III. ÚS 26/08, IV. ÚS 82/09, III. ÚS 103/2010).

Ústavný súd navyše po preskúmaní napadnutých uznesení krajského súdu dospel k záveru, že z ich odôvodnenia nemožno vyvodit' nič, čo by signalizovalo, že nimi došlo k neprípustnému zásahu do práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu, keďže krajský súd v posudzovaných prípadoch ústavne konformným spôsobom interpretoval a aplikoval príslušné právne normy a rozhodol v zmysle ustálenej judikatúry formulovanej najvyšším súdom.

Ústavný súd konštatuje, že z tohto dôvodu neexistuje taká príčinná súvislosť medzi napadnutými uzneseniami krajského súdu a právom podľa čl. 1 dodatkového protokolu, ktorá by zakladala možnosť vysloviť porušenie tohto práva po prijatí sťažností na ďalšie konanie. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosti aj v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnené podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Keďže sťažnosti boli odmietnuté ak celok, ústavný súd už o ďalších návrhoch sťažovateľky v nich uplatnených nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. októbra 2011